

Oulu 26.3.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: OKM69/010/2011

Oulun läänin taidetoimikunnan lausunto

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE TAITEEN EDISTÄMISKESKUSTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

OKM:n valmisteleva hallituksen esitys Eduskunnalle Taiteen edistämiskeskusta koskevaksi lainsäädännöksi on asetettu lausuntokierrokselle.

Ennen varsinaista lausunnonantoa Oulun läänin taidetoimikunta pitää kyseenalaisena menettelytapaa: lausunnonannolla on vain lakiesitys, ei asetusta tai tulevan viraston työjärjestystä.

Oulun läänin taidetoimikunta kiteyttäen toteaa, että lakiesitys taiteen edistämiskeskuksesta on keskusjohtoinen ja alueiden moniäänisyyttä väheksyvä.

Perustelut ovat seuraavat:

1. Nimeämismenettely. Lakiesityksessä esitetään, että valtakunnalliset ja alueelliset vertaisarviointiryhmät puheenjohtajineen tulisi nimeämään ministeriön asettama taideneuvosto, jonka toimikaudeksi kaavaillaan 4 vuotta. Oulun läänin taidetoimikunta kannattaa alueellisen nimittämisoikeuden säilyttämistä. Lakiesityksen mukaan nimittämisessä riittää taiteen ja kulttuurin yhteiskunnallisen aseman kannalta merkittävien tahojen kuuleminen, ei niiden esitysten perusteella nimittäminen. Alueellista taiteenedistämisen autonomiaa kaventaa myös alueellisen vertaisarviointiryhmän puheenjohtajan nimeäminen keskusjohtoisesti taideneuvostossa. 4-vuotiskausi tuo mahdollisuuden taiteen ja kulttuurin päätösvallan politisoitumiseen.
2. Taiteilijoiden toimeentuloedellytysten edistäminen. Lakiesityksen mukaan viraston lukumääräisesti määräämien aluepisteiden tehtäviin ei kuuluisi 'edistää taiteilijoiden toimeentuloedellytyksiä'. Tämä voi pitää sisällään seikan, etteivät alueelliset vertaisarviointiryhmät tulisi jakamaan työskentely- ja kohdeapurahoja. Lakiehdotuksen perusteluissa todetaan seuraavaa: 'Tarkoituksena on, että vertaisarviointiryhmät alueilla keskittyisivät tukemaan uraansa aloittelevia tai muuten vastaavassa tilanteessa olevia taiteilijoita, jotka päästäkseen valtakunnallisten apurahojen piiriin tarvitsevat erityistä tukea.' Oulun läänin taidetoimikunnan mielestä edellä mainitun kaltainen jaottelu on alueella työskenteleviä taiteilijoita kohtaan ala-arvioiva ja vähättelevä.

3. Taidekoordinaattorit. Taidekoordinaattorit (läänintaiteilijat) eivät lakiesityksen mukaan enää olisi alueellisen vertaisarviointiryhmän alueellisia taiteenedistäjiä, vaan läänintaiteilijoiden 49 htv:tä siirrettäisiin keskushallintoon, virastoon. Taidekoordinaattoreiden pääasialliseksi tehtäväksi tulisi valtakunnallisten hankkeiden edistäminen viraston ja taideneuvoston painotusten mukaisesti. Lakiesityksen myötä taidekoordinaattoreiden (läänintaiteilijoiden) tehtävään ottaminen ja taiteenalankohtainen työn määrittäminen alueellisine tarpeineen siirtyisi alueilta pois.
4. Aluepisteet. Hallinnon kehittämisessä on painotettu läheisyysperiaatetta. Jos aluepisteitä (alueellisia taidetoimikuntia) vähennetään tuntuvasti, miten käy läheisyysperiaatteen ja sitä kautta taiteen tasa-arvoisen edistämisen.

Oulun läänin taidetoimikunta on huolissaan kansalaisten kulttuuristen oikeuksien toteutumisesta, jos lakiesityksen mukainen Taiteen edistämiskeskus muodostetaan.

Helena Jäykkä
puheenjohtaja
Oulun läänin taidetoimikunta

Ulla Lassila
pääsihteeri
Oulun läänin taidetoimikunta